

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-124/10 P

Europos Komisija
prieš
Électricité de France (EDF)

„Apeliacinis skundas — Valstybės pagalba — Mokestinio reikalavimo atsisakymas — Atleidimas nuo pelno mokesčio — Įstatinio kapitalo padidinimas — Valstybės, veikiančios kaip apdairus privatus investuotojas rinkos ekonomikoje, elgesys — Kriterijai, leidžiantys atskirti valstybę, veikiančią kaip akcininkė, nuo valstybės, įgyvendinančios viešosios valdžios įgaliojimus — Referencinio privataus investuotojo sąvoka — Vienodo požiūrio principas — Įrodinėjimo pareiga“

Sprendimo santrauka

1. *Valstybių teikiama pagalba — Sąvoka — Vertinimas taikant privataus investuotojo kriterijų — Įmonės akcijų turinti valstybė — Valstybė, veikianti kaip viešosios valdžios subjektas — Atskyrimas taikant privataus investuotojo kriterijų*

(EB 87 straipsnio 1 dalis)

2. *Valstybių teikiama pagalba — Sąvoka — Vertinimas taikant privataus investuotojo kriterijų — Vertinimas atsižvelgiant į visas reikšmingas ginčijamų veiksmų aplinkybes ir į jų kontekstą — Valstybės narės pareiga pateikti objektyvius ir patikrinamus įrodymus apie jos veiklos ekonominį pobūdį*

(EB 87 straipsnio 1 dalis)

3. *Valstybių teikiama pagalba — Sąvoka — Pagalbą suteikusi valstybė narė, mokesčių kreditorė ir vienintelė valstybės įmonės, kurios kapitalas padidėjo dėl mokestinio reikalavimo atsisakymo, akcininkė — Privataus investuotojo kriterijaus taikymas*

(EB 87 straipsnio 1 dalis)

4. *Valstybių teikiama pagalba — Sąvoka — Vertinimas taikant privataus investuotojo kriterijų — Privataus investuotojo kriterijaus taikymas mokestinio pobūdžio priemonėms*

(EB 87 straipsnio 1 dalis)

1. Sąlygos, kurias turi atitikti priemonė, kad būtų priskiriama pagalbos sąvokai, kaip ji suprantama pagal EB 87 straipsnį, nėra įvykdomos, jei valstybės įmonė, kuriai skirta priemonė, galėjo gauti tą pačią naudą kaip ir ta, kuri jai suteikiama valstybės ištekliais esant aplinkybėms, atitinkančioms įprastas rinkos sąlygas, nes toks vertinimas valstybės įmonėms atliekamas iš principo taikant privataus investuotojo kriterijų.

Kalbant apie situaciją, kai valstybė, viena vertus, yra įmonės akcininkė ir, antra vertus, veikia kaip viešosios valdžios subjektas, vertinant, ar ta pati priemonė įprastomis rinkos sąlygomis būtų taikoma privačiam investuotojui, kurio situacija panaši į valstybės, reikia atsižvelgti tik į naudą ir pareigas, susijusias su pastarosios, kaip akcininkės, padėtimi, išskyrus naudą ir pareigas, susijusias su jos, kaip viešosios valdžios subjekto, įgaliojimais.

Viena vertus, valstybės įmonės akcininkės ir, antra vertus, valstybės, veikiančios kaip viešosios valdžios subjektas, vaidmenys turi būti atskirti. Todėl privataus investuotojo kriterijaus taikymas priklauso nuo to, ar atitinkama valstybė narė, veikdama kaip akcininkė, bet ne kaip viešosios valdžios subjektas, suteikia ekonominę naudą jai priklausančiai įmonei.

Atsižvelgiant į tai privataus investuotojo kriterijus nėra išimtis, kuri taikoma tik valstybės narės prašymu, jei valstybės pagalbą, nesuderinamą su bendrąja rinka, sudarantys elementai, nurodyti EB 87 straipsnio 1 dalyje, yra įvykdyti. Iš tiesų šis kriterijus, jei taikomas, yra viena iš aplinkybių, į kurias privalo atsižvelgti Komisija, siekdama nustatyti tokios pagalbos buvimą. Todėl jei paaiškėja, kad privataus investuotojo kriterijus gali būti taikomas, Komisija privalo paprašyti atitinkamos valstybės narės jai pateikti visą reikšmingą informaciją, kuri leistų patikrinti, ar šio kriterijaus taikymo sąlygos yra įvykdytos, ir ji gali atsisakyti nagrinėti tokią informaciją tik jei pateikti įrodymai buvo nustatyti priėmus sprendimą atlikti nagrinėjamą investiciją.

(žr. 78–81, 103 ir 104 punktus)

2. Kai valstybė narė yra įmonės akcininkė ir vykstant administracinei procedūrai nurodo privataus investuotojo kriterijų, esant abejonių, ji privalo nedviprasmiškai ir remdamasi objektyvia bei patikrinama informacija įrodyti, kad priemonės ėmėsi veikdama kaip akcininkė. Iš šios informacijos turi aiškiai matytis, kad atitinkama valstybė narė prieš suteikdama ekonominę naudą ar tuo pačiu metu priėmė sprendimą veiksmingai įgyvendinta priemone investuoti į valstybės kontroliuojamą įmonę. Šiuo aspektu, be kita ko, gali būti reikalaujama informacijos, iš kurios paaiškėtų, kad šis sprendimas grindžiamas ekonominiais vertinimais, kurie būtų panašūs į racionalaus privataus investuotojo, kurio padėtis kuo panašesnė į minėtos valstybės narės, tokiomis, kaip šios bylos, aplinkybėmis padarytus vertinimus prieš atliekant minėtą investiciją, siekiant nustatyti tokios investicijos pelningumą ateityje.

Tačiau ekonominių vertinimų, atliktų po minėtos naudos suteikimo, atitinkamos valstybės narės investicijos faktinio pelningumo konstatavimo *ex ante* ar vėlesnių pateisinimų dėl faktiškai atliktų veiksmų nepakanka siekiant nustatyti, kad ši valstybė narė prieš šios naudos suteikimą ar tuo pačiu metu priėmė tokį sprendimą veikdama kaip akcininkė. Jei atitinkama valstybė narė pateikia Komisijai reikalaujamą informaciją, ši privalo atlikti bendrą vertinimą atsižvelgdama, be atitinkamos valstybės narės pateiktos informacijos, į bet kokias kitas šiuo atveju reikšmingas aplinkybes, leidžiančias nustatyti, ar nagrinėjamą priemonę lėmė minėtos valstybės narės akcininkės, ar viešosios valdžios subjekto statusas. Šiuo aspektu ypač gali būti reikšmingi šios priemonės pobūdis ir objektas, jos kontekstas, taip pat siekiamas tikslas ir šiai priemonei taikomos taisyklės

(žr. 82–86 punktus)

3. EB 87 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog valstybės narės arba iš jos išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri dėl savo poveikio iškraipo konkurenciją ar gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai. Be to, privataus investuotojo kriterijaus taikymu siekiama nustatyti, ar ekonominė nauda, nepaisant jos formos, suteikta iš valstybės išteklių valstybės įmonei, dėl jos poveikio iškraipo ar gali iškraipyti konkurenciją ir daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

Šia nuostata ir šiuo kriterijumi siekiama užkirsti kelią tam, kad panaudojant valstybės išteklius juos gavusios valstybės įmonės finansinė padėtis nebūtų palankesnė nei jos konkurentės. Pagalbą gavusios valstybės įmonės finansinę padėtį lemia ne šios naudos suteikimo forma, nepaisant jos pobūdžio, bet dydis, kurį ji galiausiai gauna.

Todėl Bendrasis Teismas, nepadarydamas teisės klaidos, gali savo analizėje visą dėmesį skirti galimybei taikyti privataus investuotojo kriterijų įmonės finansinei padėčiai pagerinti ir nagrinėjamos priemonės poveikiui konkurencijai, bet ne atitinkamos valstybės narės naudotų priemonių mokestiniam pobūdžiui.

Atsižvelgiant į EB 87 straipsnio 1 dalimi siekiamus tikslus ir į privataus investuotojo kriterijų, ekonominė nauda, net ir suteikta mokestinio pobūdžio priemonėmis, turi būti vertinama, be kita ko, atsižvelgiant į privataus investuotojo kriterijų, jei atlikus atitinkamu atveju būtiną bendrą vertinimą paaiškėja, kad vis dėlto atitinkama valstybė narė, nepaisant tokių viešajai valdžiai priskirtinų priemonių, minėtą naudą suteikė veikdama kaip jai priklausančios įmonės akcininkė.

(žr. 88–92 punktus)

4. Privataus investuotojo kriterijus gali būti taikomas net tuo atveju, kai buvo panaudotos mokestinio pobūdžio priemonės. Šiuo aspektu, jei privatus investuotojas panašiomis sąlygomis nebūtų galėjęs realizuoti tokios investicijos, kokią atliko valstybė, nes privalėtų mokėti mokestį, ir tik valstybė, kaip mokesčių valdžios subjektas, galėtų disponuoti šį mokestį atitinkančiomis sumomis, reikia pažymėti, viena vertus, kad, atsižvelgiant į nagrinėjamą apskaitos operaciją, privati įmonė, bet ne jos akcininkas, privalo mokėti minėtą mokestį.

Todėl šiuo atveju privataus investuotojo kriterijaus taikymas leistų nustatyti, ar privatus akcininkas panašiomis sąlygomis į įmonę, kurios padėtis panaši, būtų įnešęs mokesčio dydį atitinkančią sumą.

Kita vertus, galimas skirtumas tarp privačiam investuotojui ir investuojančiai valstybei tenkančių išlaidų nedraudžia taikyti privataus investuotojo kriterijaus. Iš tiesų šis kriterijus leidžia tiksliai nustatyti, be kita ko, tokio skirtumo buvimą ir į tai atsižvelgti vertinant, ar šiuo kriterijumi nustatytos sąlygos buvo įvykdytos.

(žr. 94–96, 98 punktus)